

**Vastgesteld verslag Commissie Landelijk gebied, Cultuur en
Jeugdzorg d.d. 12 oktober 2011**

PS2011-698

Aanwezig:

VVD	dhr. Dijkstra, dhr. Meerburg, mw. Reesing (tot 14.00 uur)
PvdA	mw. Bosman, mw. Hedin
CDA	dhr. Van Boheemen, mw. Rijssenbeek, dhr. Zoet
PVV	mw. Dooge, dhr. Ter Haar
SP	dhr. Van Dijk, mw. Lewe
D66	mw. Van Milaan, mw. Van der Schalk
GroenLinks	dhr. Van Eck, mw. Waardenburg
ChristenUnie	mw. Van der Kolk
SGP	dhr. Van Doorn
50PLUS	
PvdDieren	dhr. Van der Veer
Voorzitter	dhr. Plug
Secretaris	dhr. Peters
Genodigden	dhr. Van Dijk en mw. Traag (gedeputeerden)
Afmeldingen:	mw. Hulsbergen (VVD), dhr. De Graaf (ChristenUnie), dhr. Wagenaar (50PLUS)

1. Opening en mededelingen

- Na afloop van de vergadering een presentatie namens gedeputeerde Traag over de Nieuwe Hollandse Waterlinie
- **De voorzitter** zegt zich ervan bewust te zijn dat hij de commissie in de vorige vergadering kort heeft gehouden waardoor wel de agenda kon worden afgehandeld maar er wellicht wat weinig mogelijkheid voor discussie was. Bij een volgende vergadering met erg volle agenda moet de commissie maar de afweging maken of men dat weer wil of dat men kiest voor een extra vergadering.
- Verder zegt **de voorzitter**, n.a.v. de perikelen in PS rondom de Stikstofverordening die de vorige keer ook in de commissie is besproken, dat hij zo veel mogelijk zal proberen alle punten met een duidelijke conclusie af te sluiten.
- Ten slotte wil **de voorzitter** proberen om, wanneer zich weer het geval voordoet dat vóór de Statenvergadering nog veel extra informatie nodig is (en de tijd dus krap is), steeds samen met commissie en gedeputeerde te bezien hoe dat op een pragmatische wijze gerealiseerd kan worden. Zo men wil kan dit ook nog in de Procedurecommissie worden aangekaart.

2. Spreekrecht

De heer P. Berns, directeur Orientalis, heeft zich gemeld en zal inspreken bij agendapunt 8.

3. Vaststelling agenda (PS2011-647) en inventarisatie rondvraag

Op verzoek van mw. Reesing (VVD), die eerder de vergadering moet verlaten, worden de punten 6 en 7 omgedraaid. De agenda wordt verder behandeld zoals deze in concept was opgesteld. De commissie staat voorts toe dat ged. Van Dijk voorafgaand aan agendapunt 6 een korte toelichting geeft.

De rondvraagpunten worden alvast geïnventariseerd. Zie verder agendapunt 9.

4. Vaststelling verslag d.d. 14 september 2011 plus afsprakenlijst (PS2011-627)

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Afsprakenlijst: n.a.v. het doorlopen van e.e.a. wordt geconcludeerd dat de afspraken 10 en 11 kunnen worden geschrapt. N.a.v. een vraag van **de voorzitter** over de afhandeling van afspraak 9 antwoordt ged. Van Dijk dat hij bedoeld overzicht zal leveren vóór de presentatie van de Voorjaarsnota 2012.

5. Vaststelling verslag van de besloten vergadering d.d. 14 september 2011

Allereerst concludeert de voorzitter, met instemming van de commissie en de gedeputeerde, dat (i.v.m. de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden) de opgelegde geheimhouding kan worden opgeheven.

Het verslag is daarmee dus openbaar. Vervolgens wordt het ongewijzigd vastgesteld. Het zal op het SIS worden geplaatst.

7. Beleidsbegroting 2012 (PS2011-631)

VVD: Is er in 2012 een aparte notitie te verwachten over het bibliotheekbeleid. Zijn de bibliotheken op de hoogte van de aankomende bezuinigingsronde? Al een idee van het te bezuinigen bedrag? Heeft de komende transitie van de jeugdzorg nog gevolgen voor de begroting zoals die nu voorligt? **PVV:** vraagt GS zich nadrukkelijk uit te spreken voor behoud van biodiversiteit en niet voor verdere uitbreiding daarvan. Wil dat slechts wordt voldaan aan internationale verplichtingen en niet aan allerlei internationale doelen i.h.k.v. Natura 2000 en Kaderrichtlijn water. Welke rol willen GS gaan spelen in de besprekingen met de diverse partners m.b.t. natuurbranden. Er wordt gesproken over het voortouw nemen. Zijn GS nog steeds fel tegenstander van de boringen naar steenkoolgas i.v.m. gevaar voor het drinkwater? **PvdA:** ziet graag dat provincie regie pakt m.b.t. transitie jeugdzorg en bevordert dat alle gemeenten er mee aan de gang gaan. **D66:** vraagt zich af wat er gebeurt als er zich meer projecten aandienen dan de aantallen die in de indicatoren worden genoemd. Vallen die dan 'buiten de boot?' Of wordt er bugettair gekeken. Heeft vragen bij de mogelijkheid voor maatschappelijke stages. Dat lijkt alleen mogelijk op gebied van sport. Waarom niet als bijv. boswachter of in de zorg. Denkt dat ambities m.b.t. jeugdzorgprojecten te hoog gegrepen zijn. **PvdDieren:** merkt op dat in de begroting nog minder dan vorig jaar aandacht wordt besteed aan dierenwelzijn. Zou graag een inventarisatie van dierenwelzijn in stallen zien. Mist de biologische landbouw. De provincie zou daar meer aan moeten doen. Nederlanders vinden dat belangrijk. Wanneer gaat college actie ondernemen m.b.t. meer koeien in de wei? Wil graag dat EVZ'n toch worden afgemaakt zoals oorspronkelijk bedoeld. De indicatoren voor de EHS zijn erg vaag. Geldt voor meer indicatoren. **GroenLinks:** Diverse beleidsuitwerkingen bij agendapunt 6 zijn nog niet vertaald in de begroting. Daar zijn er bij die sprekers fractie sympathiek voorkomen. Hoopt dat over e.e.a. overeenstemming kan worden gevonden met andere fracties en college. Deelt zorgen van PvdA en D66 m.b.t. de jeugdzorg. Ziet nl. de financiële vertaling van de 'warme overdracht' waar alle fracties voor zegden te zijn, niet terug in de begroting. Blijft v.w.b. cultuur hameren op belang van een integrale afweging. En liever kleinschaliger projecten dan een paar megaprojecten die veel opslokken en risico's meebrengen. Is tegen afslanken van de EHS. Wil zich inzetten voor alternatieve manieren om het maximale voor natuur mogelijk te maken en wil daar ook reserveringen voor doen. Onvoldoende aandacht voor de rol van agrariërs in natuurbehoud en -onderhoud. Inzet voor verbreding en verduurzaming van landbouw moet beter handen en voeten worden gegeven. Er volgt evt. een eigen voorstel. **SGP:** sluit v.w.b. zorgen over jeugdzorg aan bij de door anderen geuite zorgen. Ziet graag middelen van topsport, dat men geen kerntaak van de provincie vindt, overgeheveld naar de jeugdzorg. Vraagt of het maatwerk voor piekbelasters amoniakdepositie in Natura 2000-gebieden betekent een verlaging van de normen of het treffen van extra voorzieningen. Vraagt hoe particulier en agrarisch natuurbeheer een plaats zullen vinden in het beleid. **SP:** Vraagt naast de aandacht voor voorkoming van natuurbranden ook

aandacht voor voorkoming van stalbranden. Wellicht i.h.k.v. innovatie? Overweegt de indiening van een motie daaromtrent. Sluit aan bij wat tot nu toe gezegd is over jeugdzorg. Bibliotheekwerk moet niet tussen wal en schip raken van cultuur en sociaal. Uit grote zorgen over korten van veel gemeenten op de bibliobussen. Noemt diverse voorbeelden. Dat mag niet. Kondigt een motie of amendement hieromtrent aan. **ChristenUnie:** is tevreden met de antwoorden op de technische vragen die gesteld werden en zal de algemene politieke lijn in de AFW uitdragen. **CDA:** benieuwd naar toegezegde overzicht eind dit jaar m.b.t. jeugdzorg. Vraagt in ieder geval al expliciet aandacht voor steun aan de gemeenten bij de transitie. Zij worstelen daarmee. Graag uitleg over hoe cultuurondernemerschap handen en voeten zou moeten worden gegeven. Vraagt zich ten slotte af of landgoedeigenaren zullen worden ondersteund qua regelgeving of qua financiën.

Ged. Traag: een aangepaste versie van het uitvoeringsprogramma jeugdzorg zal in oktober door GS worden vastgesteld en aan PS worden gezonden. Daarin zullen dan de concrete projecten voor volgend jaar worden genoemd. GS zijn verder volop in gesprek met gemeenten en jeugdzorg instellingen over de transitie. Er is een plan in voorbereiding samen met de gemeenten. Verwijst ook naar de brief van de staatssecretaris die bij de maandagmail was gevoegd. Op 3 november is er weer een bestuurlijk overleg met de gemeenten. Er wordt ook zoveel mogelijk kennis vanuit de provincie overgedragen. GS kunnen de komende jaren waarin de provincie nog verantwoordelijk is niet minderen op de jeugdzorg maar zullen ook niet meer gaan uitgeven. De pilot ambulante zorg zonder indicatie zal naar alle regio's worden uitgebreid met het idee dat deel in 2013 al te kunnen overdragen. De al eerder vastgestelde bezuiniging op bibliotheekwerk zal in 2013 worden ingezet. Bibliotheken en Biblioservice weten ervan en zijn al voorstellen aan het ontwikkelen voor het vinden van efficiëncy maatregelen. M.b.t. de bibliobussen zullen GS kijken wat eventueel gedaan kan worden en komen er op terug in het kader van de implementatie van de bezuinigingen. V.w.b. opmerkingen over sport verwijst de gedeputeerde naar de AFW. Er wordt druk gewerkt aan een integraal kader voor cultuur en cultuurhistorie na 2012. Daarin zal ook aandacht worden besteed aan cultureel ondernemerschap.

Ged. Van Dijk: De beleidsuitwerking v.w.b. EHS is nog niet voldragen omdat op moment van schrijven nog niet exact bekend was hoe onderhandelingen met Bleker zouden aflopen. Daar was lang op gewacht daarom hebben GS op een gegeven moment besloten te formuleren wat voor Gelderland belangrijk zou zijn. Echter met de nodige slagen om de arm. Daarom is er nog geen vertaling te vinden in de begroting. In de beleidsuitwerking landbouw zijn door GS de veranderingen aangegeven die de komende periode doorgevoerd zouden moeten worden. E.e.a. dient nog nader uitgewerkt te worden samen met PS waarna dan naar de middelen kan worden gekeken. Verder merkt spreker op dat GS met internationale doelen c.q. verplichtingen hetzelfde bedoelen. GS zijn inderdaad tegen steenkoolgaswinning maar de provincie gaat daar niet over. Het Rijk is vergunningverlener. Daar hebben GS hun zienswijze ingediend. Voorts zegt hij dat GS op een verantwoorde wijze een herijking van de EHS willen. M.b.t. koeien in de wei ziet spreker niet welke instrumenten de provincie daarvoor zou moeten inzetten. Ziet wel dat grote zuivelondernemingen proberen gestalte te geven aan die vraag vanuit de maatschappij. Spreker vindt het ook geen provinciale taak. V.w.b. piekbelasters en maatwerk denken GS aan of verplaatsing of aan andere technieken die minder emissie geven. Er zullen geen normen worden verlaagd hetgeen ook juridisch niet kan. Met de zgn. manifestpartners wordt hard gewerkt aan particulier natuurbeheer. Na 2014 zal het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS voor rekening van het Rijk komen. Een ander regime dus met minder provinciale invloed. V.w.b. stalbranden ligt er volgens de gedeputeerde vooral een taak bij gemeenten om e.e.a. in vergunningen te regelen/voorkomen. Maar hij zegt toe in een notitie te informeren wat allemaal mogelijk is en daarbij e.e.a. ook in het kader van innovatie te bezien. Ook op de vraag van de PVV over natuurbranden zullen GS nog schriftelijk terugkomen. N.a.v. de vraag van GroenLinks over landschapsbeheer versus natuurbeheer zegt de gedeputeerde dat er straks geen geld meer zal komen van het Rijk voor landschapsbeheer. Met de GPL-

regeling zal worden doorgestaan maar over de groenblauwe diensten zal in de komende periode moeten weerden nagedacht. Daarin zou focus kunnen worden aangebracht in de richting van de nationale landschappen. De groenblauwe diensten zijn op een gegeven moment stopgezet omdat er fouten in de regeling zaten. Een nieuwe regeling is nog niet klaar maar het geld blijft er wel voor beschikbaar. N.a.v. vragen van opmerkingen van CDA en VVD over een idee van LTO voor een revolvingfund voor structuurversterking zegt spreker nog dat GS daar vraagtekens bij hebben gezet waarop nog niet is gereageerd door LTO. GS zijn zeker geïnteresseerd. Zij hebben echter geen toezeggingen gedaan.

6. Beleidsuitwerkingen Uitdagend Gelderland (PS2011-644); m.n. bijlage 2 (land- en tuinbouw) en bijlage 6 (concept beleidsuitwerking EHS)

Op zijn verzoek geeft **ged. Van Dijk** eerst de volgende toelichting op e.e.a.: in het onderhandelingsakkoord natuur is afgesproken hoe om te gaan met internationale verplichtingen. In Brussel zit het Rijk aan tafel en niet de provincies. De uitvoering komt echter in belangrijke mate bij de provincies terecht. Deze hebben gezegd dat zij dan ook voldoende middelen moeten krijgen. Zo niet dan zijn de provincies niet aansprakelijk. Als 'Brussel' de provincies afspreekt leggen zij de rekening bij het Rijk neer. Verder zal de bestuursovereenkomst uiteindelijk ontbonden gaan worden en er zal niet afgerekend gaan worden. Anders dus dan eerder geschetst. Dat scheelt een risico van tussen de 60 en 120 mln. Ten derde zal er vanaf 2014 100 mln aan het Provinciefonds toegevoegd worden voor het beheer. Daar komt nog een bedrag van 30 mln bij voor de zgn. PAS-aanpak. Het totaal is echter substantieel minder dan voor beheer berekend was. Nadrukkelijk is vastgelegd dat de middelen beschikbaar voor beheer prioritair moeten worden ingevuld. Eerst voor Natura 200, dan Kaderrichtlijn water, daarna voor de rest van de EHS. Is er nog geld over dan kan dat ook nog worden besteed buiten de EHS. Alle provincies moeten hun EHS herijken. In 2012 moet dat planologisch afgerond zijn. Dat was hier al de bedoeling. Tot 2021 is er ruimte om de EHS ook te realiseren. Er volgt nog een MvT waarin de uitleg van e.e.a. nog zal worden opgenomen. Er zijn ook nogal wat elementen waarbij alsnog een herverdeling gaat komen van de beschikbare middelen. Daarvoor zullen naast de bedoelde MvT criteria worden aangelegd. Dit zal alleen niet voor december klaar kunnen zijn omdat e.e.a. goed bekeken moet; vooral ook de uitwerking tussen de provincies onderling. De MvT komt er wel voor november zodat die samen met het akkoord kan worden besproken en daarover op 14 december kan worden besloten door PS. De Memorie van Verdeling zal dus daarna komen. Inzet is om er vóór 15 maart uit te zijn zodat e.e.a. bij de definitieve beleidsuitwerking van de EHS meegenomen kan worden die bij de Voorjaarsnota aan PS zal worden gepresenteerd.

CDA: staat alleen stil bij uitwerking voor land- en tuinbouw. Bij het voldoen aan maatschappelijke eisen worden nog onvoldoende inhoud en scherpte gezien. Alle redenen om e.e.a. nog verder uit te werken zoals GS ook stellen. Leest te weinig terug over de maatschappelijke onrust m.b.t. met name de veehouderij. Het zou goed zijn een toekomstbeeld en doelen voor 2020 te definiëren. Nadrukkelijk moet terug te zien zijn dat de provincie planologische grenzen kan stellen. Ook dat volksgezondheid een belangrijk aspect is. De rol van de supermarkten en ketensturing moet nog veel meer ingevuld worden zo bepleit ook de Commissie Van Doorn. Spreker stelt voor een themabijeenkomst te beleggen waarbij e.e.a. eens goed bekeken kan worden; ook de rol die voor de provincie te vervullen is. Aan de hand daarvan zouden GS signalen meegegeven kunnen worden voor de nadere invulling.

In de bijdragen van de **andere fracties** hierna blijkt dat zij zich bijna allemaal kunnen vinden in het organiseren van zo'n bijeenkomst.

ChristenUnie: kan zich in grote lijnen vinden in de beleidsuitwerking land- en tuinbouw. Wil daarbij wel een accent leggen op recreatie en toerisme en een koppeling leggen met de economische beleidsvisie. Bepleit integraliteit. V.w.b. EHS wil men in ieder geval tot 2021 blijven investeren. Men wil ook eerst weten wat er voor robuuste verbindingzones in de

plaats komt. Bij de actie richting bewoners worden de gemeenten gemist. Die staan immers dicht bij de burgers. Moeite met de dekking. Hoe zal de begroting er uiteindelijk uitzien? **SP**: sluit v.w.b. EHS aan bij vorige spreekster. Zegt het voorts te betreuren dat in de Motie M57 verdergaande stappen staan dan in het stuk van GS. Vreest dat groot de norm wordt nu schaalvergroting door mag gaan. Vreest dat lokaal voor lokaal slechts een niche is. Men wil dit liever breder ingezet zien. Vindt ook dat de maatschappelijke eisen niet scherp geformuleerd en niet goed uitgewerkt worden. De uitwerking wordt aan de branche overgelaten. Maar met Alders zegt spreekster dat het dan mis gaat. De politiek moet 'de lead' nemen. Betreurenswaardig dat er geen grenzen worden gesteld en ook dat biologische landbouw er niet bij wordt betrokken. Het valt op dat er bijzondere aandacht is voor de tuinbouw. Maar juist op dat gebied worden maatschappelijke eisen nog minder duidelijk geformuleerd. Welke eisen worden gesteld? Er zijn ook te weinig onderzoeksgegevens m.b.t. de gevolgen van de uitbreiding. De leefbaarheid van het platteland wordt gelijkgesteld met de schoonheid van het platteland. Er wordt niet gesproken over sociale cohesie en naberschap e.d. Er komen echter steeds meer signalen dat de ontwikkeling van de megastallen de buurt kapot maakt. **SGP**: is tegen het meer vergroten van overheidsbemoeyenis in casu. Vindt dat het zelfregulerend vermogen van de sector zeker aanwezig is. Het college vindt structuurversterking in de landbouw belangrijk maar de uitwerking is nog wel erg summier. Het lijkt niet erg voortvarend ter hand te worden genomen. Bij verbetering van de verkaveling wordt zelfs een stap terug gedaan omdat meer kosten bij de sector worden gelegd en de provincie minder ondersteuning geeft. V.w.b. de dekking voor de landbouw- en natuurparagraaf is men het eens met de ChristenUnie. De vraag of de aangegeven dekking in de toekomst voldoende hard zal blijken te zijn. **GroenLinks**: staat niet te juichen bij het stoppen van boerenbedrijven en vindt dat de landbouwsector kansen moet krijgen in verbreding en kwaliteitsproductie. Het automatisme van schaalvergroting is een doodlopende weg, aldus spreker. Wijst erop dat de tekst bij 'sociaal profiel' erg kort is. De pijlers staan te veel naast elkaar en zouden meer in combinatie moeten worden gezien. Wil veel meer aandacht voor de sociale aspecten. Bepleit, ook al wordt daar in een latere instantie nog over gesproken, ten slotte toch nog kort dat meer financiën gezocht zouden moeten worden voor de natuur. **PvdDieren**: sluit aan bij het gestelde door de SP. Het college doet niets aan de meerderheid van de stallen die op het basisniveau zitten. Vraagt zich af of er wel iets uit zo'n themabijeenkomst zal komen. Vraagt om een inventarisatie van het dierenwelzijn in alle Gelderse stallen. Verstaat iets anders onder duurzame veehouderij dan wat het college beoogt. Is tegen de herijking van de EHS. Ook tegen het verminderen van de planologische schaduwwerking van de EHS. Leest in de notitie weinig over inzetten op eiwitgewassen. **D66**: schaart zich achter het kader van een brede en groene plattelandseconomie. Ziet de notitie als een groeidocument en verwacht dat de commissie wordt meegenomen in de vervolgstappen. **PvdA**: mooi dat in het stuk een koppeling wordt gemaakt tussen landbouw, recreatie, zorg, educatie, duurzame energie en natuur en landschap. Hoopt dat e.e.a. in het beleid nog duidelijker naar voren wordt gebracht. En dat meer aandacht wordt besteed aan de maatschappelijke onrust die speelt t.a.v. bijvoorbeeld volksgezondheid. Hoopt dat er ook meer aandacht komt voor innovatieve bedrijfsconcepten ook m.b.t. stikstofbelasting. Bij het verbeteren van de verkaveling vraagt men zich af of de doelen wel worden gehaald als de proceskosten niet meer vergoed worden. Local voor local wordt van harte ondersteund. Vraagt ook meer aandacht voor biologische landbouw. **PVV**: begrijpt dat GS nog niet veel kunnen zeggen over de EHS. Wacht herijking af en veronderstelt dat men het standpunt van de PVV inmiddels wel kent. De PVV is voorstander van brede landbouw. Ziet een grote markt voor met name kleine en middelgrote agrariërs. Content dat het college dat ook onderstreept. Wat verstaan GS onder proeven met innovatieve stallen? Wordt daar ook subsidie aan verstrekt? PVV is tegenstander van het gebruik van goede gewassen zoals maïs als grondstof voor biomassa. Maak liever gebruik van bermafval waar meer dan voldoende van is. Positief over het pilotplan in Lochem waar boeren en burgers samen het inrichtingsplan gaan opstellen. Zou graag straks de evaluatie

toegestuurd krijgen zodat kan worden gezien of het breder uitgerold kan worden. De PVV schrok van de laatste zin in de tweede bijlage waarin wordt gesproken over Europese doelen m.b.t. klimaatverandering. Aan klimaatverandering is niet te ontkomen; het is een proces dat al bezig is sinds het ontstaan van de aarde. **VVD**: Sommige zaken in bijlage 2 zijn van hoge vaagheid. Bijvoorbeeld waar het gaat over maatschappelijke eisen en duurzame productie. Vraagt zich af of beproeven van innovatieve stallen wel een provinciale taak is. Daaromtrent moeten we so wie so kritischer zijn gelet ook op de bezuinigingen. Blij dat college onderkent dat veel initiatieven blijven steken in regelgeving en dat men daar iets aan wil doen. N.a.v. het voorstel van het CDA (themabijeenkomst) zegt spreker dat nu eigenlijk de sector aan zet is. Die moet implementeren wat in de rapporten die er al liggen naar voren is gebracht. Het zou ook meer aan de sector zijn om zo'n bijeenkomst te organiseren.

Ged. Van Dijk: dankt voor de inbreng van de fracties die aangeeft hoe er wordt gedacht over de richting van de landbouw. Met de notitie is beoogd aan te geven dat de landbouwsector zich veel meer van bewust moet zijn van de druk die er in de samenleving leeft om op verantwoorde wijze om te gaan met hulpbronnen en productie. Dat staat er nu scherper dan in vorige beleidsdocumenten. De overheid moet ook zorgen dat het maatschappelijk debat daarover goed gevoerd wordt. En moet waar het kan innovaties stimuleren. En misschien moet op een enkel terrein het planologisch instrumentarium worden ingezet. Daar zal op worden teruggekomen zoals al toegezegd. Het voorliggende stuk is een richtinggevend kader en zal nader worden ingevuld. Wel moet ook het besef zijn dat de overheid niet alles voor elkaar kan krijgen; de sector zal het zelf moeten gaan doen. In dat licht is het idee van het CDA voor een themabijeenkomst te zien. Wat spreker betreft zou de sector daar dus nauw bij moeten worden betrokken en worden bevraagd over welke stappen worden verwacht van de overheid. Voorts zegt hij dat het beleid van verbreding van de agrarische sector al is ingezet. Zegt dat daar wel grenzen aan zullen zijn. V.w.b. integraliteit tussen sociaal en landbouw zegt spreker dat niet alles aan elkaar verknoopt kan worden. Dan kom je op een gegeven moment niet meer verder. GS zijn zich ervan bewust dat er sociale vraagstukken zijn zoals in de LOG's. Maar daarover is al een notitie toegezegd. Het belang van de land- en tuinbouw in Nederland neemt nog steeds toe. Maar dient wel meer op een economische wijze benaderd te worden. Als verkaveling plaatsvindt in het kader van structuurversterking van de sector dan mag de prijs naar de mening van GS ook wel wat hoger zijn. Zal niet ingaan op verzoek van PvdDieren om een inventarisatie van dierenwelzijn te houden. Dit is naar het oordeel van spreker geen taak voor de provincie waar ook geen capaciteit en prioriteit voor is. Zegt verder n.a.v. enkele opmerkingen dat het wellicht beter is de term innovatieve stalconcepten te verbreden naar innovatieve bedrijfsconcepten. Als de resultaten van de pilot grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap positief zijn dan zal het breder uitgerold worden. De evaluatie zal t.z.t. aan de commissie ter kennisneming worden gegeven. De pilot is echter net begonnen. Roept de commissieleden op om evt. nog belemmerende regelgeving aan hem te melden zodat kan worden gezien of er iets aan gedaan kan worden. T.a.v. de dekking zegt spreker dat er voorlopig een bedrag van 100 mln. is waaruit tegenvallers gefinancierd zouden kunnen worden. Aan het college is opdracht gegeven ervoor te zorgen dat er in 2015 een structurele dekking is gevonden voor het natuurbeheer. Hoeveel dat precies zal zijn weet spreker nog niet. GS zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat het straks goed geregeld is. Maar omdat er naar verwachting straks een behoorlijk groot bedrag voor rekening van de provincie zal komen en het een van de weinige begrotingsposten is waar in de komende periode een uitbreiding gaat plaatsvinden, hoopt spreker dat PS er begrip voor hebben dat daarvoor een ingroeimodel wordt gehanteerd. Die afspraak is ook aan het begin van de collegeperiode gemaakt en staat in het coalitieakkoord.

De voorzitter stelt voor het punt nu af te sluiten en evt. in PS hierover verder te spreken. V.w.b. het initiatief om een themabijeenkomst over duurzame veehouderij te organiseren wordt besloten dat de heer Van Boheemen, de voorzitter, ambtelijke ondersteuning en griffie/secretaris e.e.a. zullen gaan voorbereiden. Hij sluit vervolgens dit agendapunt af.

9. Rondvraag

(Wachtend op inspreker Berns wordt eerst de rondvraag behandeld)

ChristenUnie: Vraagt gedeputeerde Van Dijk het volgende. 1. Is het juist dat er een subsidiepauze is m.b.t. groenblauwe diensten? 2. Is het juist dat door de subsidiepauze in 2011 niet voortvarend aan de slag kan worden gegaan? 3. Is het juist dat u de groenblauwe diensten via de regiocontracten wilt laten lopen en hoe ziet u daarbij de cofinanciering (75% cofinanciering door de provincie)? 4. Hoe ziet u in dit verband het structurele karakter van de financiering van groenblauwe diensten vanuit de provincie?

Vragensteller zegt bij agendapunt 7 al antwoord te hebben gekregen op de eerste twee vragen. **Ged. Van Dijk** zegt dat inderdaad e.e.a. via regiocontracten zou kunnen. Op (co)financiering zal nog worden teruggekomen in de kaderstellende notitie die nog komt over landschapsbeheer.

VVD: vraagt n.a.v. een artikel in de Gelderlander van afgelopen vrijdag hoe GS denken over steun aan nationale landschappen. **Ged. Van Dijk** zegt dat hij gezegd heeft, c.q. in ieder geval bedoeld heeft te zeggen, in het bewuste artikel dat goed zal worden gekeken wat met beschikbare middelen kan worden gedaan voor de nationale landschappen. Uiteraard hebben PS sowieso nog het laatste woord.

8. Derde kwartaalrapportage 2011 Orientalis (PS2011-568)

Allereerst is het woord aan dhr. Berns, directeur Orientalis. Zijn bijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

GroenLinks: vraagt wanneer ontvlechting van Heilige Landstichting een feit zal zijn en of al duidelijk is wat de gevolgen daarvan zijn. Er wordt nu gewerkt aan de huur- en gebruiks-overeenkomsten die bijna klaar zijn. E.e.a. zal met terugwerkende kracht op 1 januari 2011 in gaan.

VVD: heeft nog steeds bedenkingen. De baten, exclusief de subsidies, blijven nog steeds achter. Er is nu 20.000 euro binnen gehaald op een totale begroting van 20 mln. terwijl de prognose ongeveer 111.000 euro was. Wat als het Rijk geen 6 mln. ter beschikking stelt? Kan er een exitscenario komen waarin bijvoorbeeld ook staat wat er met de monumenten moet gebeuren? **PVV:** blijft tegen het plan omdat er geen businesscase is. N.a.v. de brief aan de staatssecretaris is ook contact opgenomen met de PVV-fractie in de Tweede Kamer.

PvdA: vindt voorschot nu geen probleem want daar gaat het ten slotte nu om. Wil ook graag een exitscenario geschetst hebben. Wat als het allemaal niet doorgaat? Wat zijn dan kosten? Wacht verdere voorstellen van het college af. **D66:** Ziet weinig vooruitgang in de voortgangsrapportage. Is dan ook nog steeds terughoudend. Ziet wel de waarde van Orientalis heeft dus bedenkingen. **CDA:** Wat als Rijk niet mee betaalt? Kan ook de te verwachten economische spin off in beeld worden gebracht? **ChristenUnie:** Heeft moeite met negatieve uitstraling van PS naast de positieve en wervende brief van GS. Zal ministerie zich daar niet over verbazen? Spreeksters fractie staat positief tegenover e.e.a. De betaling nu van het voorschot kan doorgaan. Vraagt of het voorstel in december over de subsidieaanvraag er een zal zijn geïntegreerd met andere projecten. **SP:** vindt dat als de provincie iets doet het moet passen in het integrale cultuurbeleid. Heeft grote zorgen over het project. Er is wel weer gerapporteerd en daarmee voldaan aan de voorwaarde voor betaling van het voorschot. Vindt dat de katholieke kerk ook wel wat meer verantwoordelijkheid zou mogen nemen. **SGP:** Het voorschot kan worden uitbetaald nu weer aan de voorwaarde van rapportage is voldaan. Dat is immers wat momenteel voorligt. Blijft wel kritisch over het plan. Merkt dat diverse partijen hun eerder standpunten nu aan het

ondergraven zijn. **GroenLinks:** Er zijn te weinig dan wel geen harde toezeggingen. Er is geen realistisch plan. Wil informatie over de ontvlechting van Heilige Landstichting en gevolgen. Vraagt nogmaals om integrale afweging in het hele cultuurkader. Daarom is de brief aan het ministerie ook niet gepast omdat daar geen onderbouwing en link met gehele cultuurvisie wordt gelegd. Er is nu nog geen zicht op de culturele infrastructuur. Daarom kan in december ook nog geen goed besluit worden genomen over de gevraagde 6 mln.

PvdDieren: sluit bij dit laatste aan. Wellicht moet Orientalis meer aan promotie doen.

Ged. Traag: GS hebben ook zorgen maar ziet ook de inspanningen van Orientalis. GS hebben staatssecretaris ook gewezen op zijn verantwoordelijk vanwege ook de Rijksmonumenten in het park. D.m.v. het afschrift aan minister Rosenthal wordt ook gewezen op de buitenlandse betrekkingen die aan het park verbonden zijn. GS denken ook wel na over een exitscenario en ook over verschillende scenario's. E.e.a. zal in november aan PS worden voorgelegd in het voorstel. Daarbij zal ook een lijst van alle projecten en aanvragen op cultuurgebied worden gevoegd zodat beter een integrale afweging kan worden gemaakt. Heeft de staatssecretaris gevraagd voor 15 november te reageren. Zegt informatie over de ontvlechting toe. Het nieuwe cultuurkader zal pas gaan gelden na 2012. De aanvraag van Orientalis kan daar natuurlijk niet op wachten. Wat er eind november aan PS zal worden voorgelegd is nog niet precies te zeggen. Maar GS zullen proberen dan zoveel mogelijk duidelijkheid te geven.

De voorzitter besluit de bespreking en concludeert dat op dit moment in ieder geval het volgende voorschot uitbetaald kan worden.

10. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering om 16.05 uur.

(Nu dus nog een presentatie namens ged. Traag over de Nieuwe Hollandse Waterlinie welke ook op het SIS zal worden geplaatst.)

Arnhem, 25 oktober 2011 - zaaknr. 2011-006668

Aldus vastgesteld in de vergadering van 30 november 2011

voorzitter

secretaris

Afsprakenlijst Commissie Landelijk gebied, Cultuur en Jeugdzorg

Na de vergadering van 12 oktober 2011

(Ap x = agendapunt nr. x - Rv = n.a.v. Rondvraag)

Nr	Datum afspraak	Afspraak	Uitvoering door	Datum uitvoering
9	14 sept. 2011 Ap. 5	Statennotitie met overzicht van wat afgelopen jaren is gedaan aan stimulering van omschakeling naar biologische landbouw.	GS	Z.s.m. maar vóór VJN 2012
12	12 okt. 2011 Ap. 7	Statennotitie over mogelijkheden ter voorkoming van stalbranden waarbij e.e.a. ook in kader van innovatie zal worden gezien.	GS	Z.s.m.
13	12 okt. 2011 Ap. 7	Statennotitie over natuurbranden en rol GS (voortouw? Hoe?).	GS	Z.s.m.
14	12 okt. 2011 Ap. 6	Evaluatie pilot grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap ter kennisneming aan LCJ.	GS	Zodra beschikbaar
15	12 okt. 2011 Ap. 8	Informatie over ontvlechting Heilige Landstichting en Orientalis.	GS	Z.s.m.
16	12 okt. 2011 Ap. 8	Voorstel m.b.t. subsidieaanvraag Orientalis.	GS	Voor LCJ van 30 nov. 2011

Bijlage bij verslag LCG
d.d. 12 okt. 2011

Inspraakreactie Peter Berns, directeur-bestuurder Museumpark Orientalis voor behandeling van de 3^e voortgangsrapportage in de Commissie Landelijk Gebied, Jeugdzorg en Cultuur op 12 oktober 2011

MdV, dames en heren,

Hartelijk dank voor de gelegenheid die u mij wederom biedt om in te spreken. De 3^e voortgangsrapportage behoeft naar mijn gevoel geen toelichting. Maar zoals gebruikelijk, praat ik u graag nog even bij over de meest actuele stand van zaken.

1. Bezoekersaantallen en rondleidingen

De weekendopenstelling blijft een groot succes. Komend weekend verwachten wij de 15.000^e bezoeker. De reacties zijn onverminderd positief. Tot en met zondag 30 oktober as. zijn we ieder weekend open. Vandaag heb ik alle Statenleden persoonlijk uitgenodigd om Orientalis te bezoeken, met name hen die nog niet eerder met Orientalis kennis maakten. Op zaterdag 22 oktober ontvang ik uw collega Statenlid Petra van den Born als VIP in het park tijdens de Gelderse Museumdag. Uiteraard bent u als VIP ook van harte welkom.

De belangstelling voor groepsrondleidingen is groot. Afgelopen half jaar hebben wij ca. 70 rondleidingen verzorgd voor groepen, waaronder ook veel schoolklassen; de groepen kwamen uit het hele land, maar ook uit Duitsland, België en Frankrijk. Ook voor 2012 hebben zich al een groot aantal groepen gemeld om het park te bezoeken. Als alles volgens plan verloopt, gaat Orientalis met Pasen 2012 weer in zijn geheel open.

2. Sponsoring

De afgelopen maanden is gebleken dat steeds meer bedrijven bereid zijn om iets te doen voor Orientalis. Niet in geld, maar wel in natura. En dat is voor ons ook veel waard: het betekent draagvlak en concrete op geld waardeerbare bijdragen aan de toekomst van het park. Sinds de heropening in juni jl. hebben 16 bedrijven ons gesteund dan wel toezeggingen gedaan dat te gaan doen. Deze toezeggingen vertegenwoordigen een waarde van ca. een half miljoen euro. Ik zie goede kansen om deze positieve ontwikkeling verder uit te bouwen.

3. Fondsen

Het slechte nieuws is dat ik begin deze week helaas een afwijzing kreeg van het SNS-Reaal fonds en de Stichting kerk en Wereld. Door het steeds groter wordende aantal aanvragen – ook bij de fondsen wordt de spoeling dun – zijn wij helaas buiten de boot gevallen. Het goede nieuws is dat Orientalis nog steeds in de race is bij de belangrijkste grote cultuurfondsen: het VSBFonds en de BankGiroLoterij.

Op 27 september jl. is een aanvraag van € 1,5 miljoen ingediend bij de BankGiroLoterij voor de museale herinrichting van de verschillende gebouwen in de Romeinse straat.

De beslissing daarover wordt genomen in januari 2012. Eerder deden wij een aanvraag bij het VSBFonds voor een kwart miljoen. Daarover wordt beslist in november as.

Nu al staat vast dat Orientalis alleen maar kans maakt op een dergelijke bijdragen wanneer er totale dekking is voor de fase 1.

Dat wil zeggen: de investeringsbijdragen uit het publieke domein zijn van doorslaggevende betekenis om in aanmerking te komen voor bijdragen van de grote cultuurfondsen.

Ik ben ook actief bezig met een oriëntatie bij internationale fondsen. Volgende week heb ik daarover de eerste gesprekken. Deze fondsen willen we graag aanboren ter financiering van fase 2 van het Masterplan. Ik houd u graag op de hoogte van de vorderingen.

4. Publieke domein

Vandaag heb ik een verzoek ingediend bij de Staatssecretaris voor Cultuur voor een eenmalige investeringsbijdrage van € 6 miljoen. Uiteraard ontvangt u daarvan een afschrift. Ik ben heel blij met de brief die het College van Gedeputeerde Staten gisteren aan de Staatssecretaris heeft gestuurd waarin zij nog eens benadrukken dat de rijksoverheid een belangrijke verantwoordelijkheid draagt voor dit park. Ik beschouw deze brief waarin ook investeringsbereidheid van het rijk wordt gevraagd, als een belangrijke steun in de rug.

De aanvraag die wij bij de provincie hebben ingediend zal u ongetwijfeld bekend zijn. Alle argumenten voor een eenmalige investeringsimpuls heb ik in een notitie uitvoerig toegelicht. Uiteraard ben ik samen met de Raad van Toezicht bereid om een en ander nog eens toe te lichten of vragen te beantwoorden.

Voorzitter, dames en heren, tot zover de actuele stand wat mij betreft. Eventuele vragen zal ik graag beantwoorden.

Dank u wel.